

**UCHWAŁA NR LIII/620/23
RADY GMINY BLEDZEW**

z dnia 28 listopada 2023 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Bledzew na lata 2024 - 2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2023r. poz. 40), w związku z art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2023r. poz. 1426) uchwała się, co następuje:

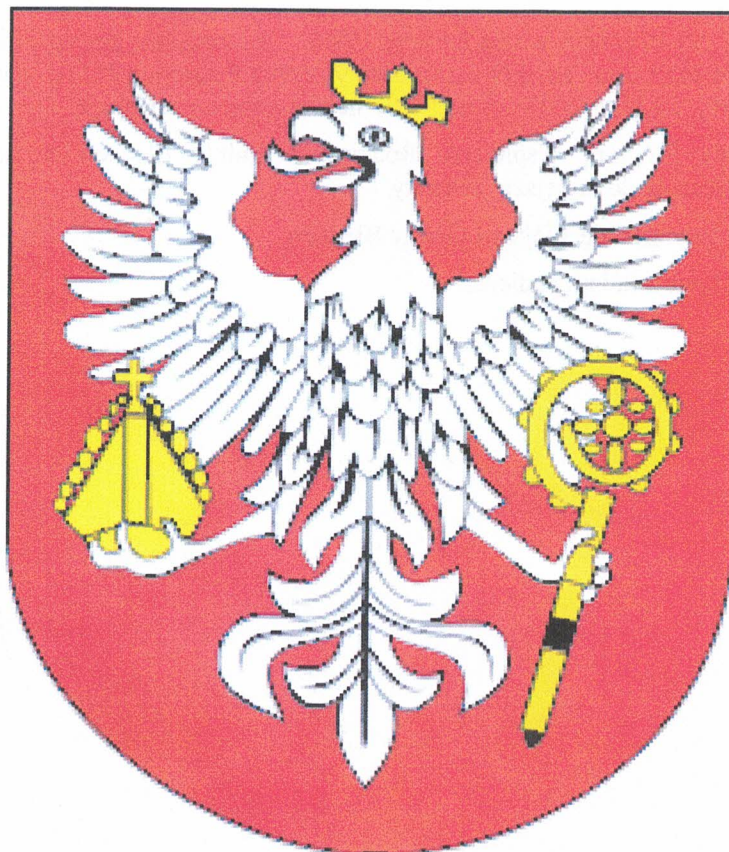
§ 1. Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Bledzew na lata 2024 – 2026, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bledzew.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY BLEDZEW
Tadeusz Przybyłka

*Załącznik do Uchwały Nr LIII/620/23
Rady Gminy Bledzew z dnia 28 listopada 2023r.*

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY
W GMINIE BLEDZEW
NA LATA 2024 - 2026**

Bledzew, listopad 2023r.

I. Wstęp.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem rozwoju wszystkich jej członków. Jest ona pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtuje się osobowość dziecka. Rodzina oddziałuje na dziecko przekazując mu system wartości oraz tradycje. Dokonujące się zmiany społeczne i gospodarcze poprawiają sytuację rodzin, ale również wpływają na nie negatywnie, przyczyniając się do rozpadu rodziny. Problemy występujące obecnie w rodzinach są złożone i wymagają interdyscyplinarnej współpracy służb powołanych do pracy na rzecz dobra dziecka i rodziny. W przypadku wystąpienia problemów w rodzinie, nie należy jej wyręczać w wypełnianiu swoich ról, ale przede wszystkim wspierać i wspomagać jej powrót do prawidłowego funkcjonowania. Wszelkie działania podejmowane na rzecz dobra dziecka i jego rodziny powinny być spójne i zgodne z potrzebami osób.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026 stanowi element lokalnej strategii w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny jest zadaniem własnym gminy i wynika z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2023 poz.1426). W świetle założeń tejże ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Program określa cele, kierunki podejmowania działań w zakresie wspierania rodziny oraz wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Realizowane w ramach Programu zadania będą koncentrować się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie dążąc do przywrócenia jej prawidłowego funkcjonowania dla dobra dziecka i wszystkich jej członków.

Niniejszy Program stanowi kontynuację działań na rzecz wspierania rodziny realizowanych w Gminie Bledzew w latach ubiegłych. Zadania i sposoby ich realizacji określone w Programie dostosowano do lokalnych potrzeb i możliwości, stanowią więc propozycję możliwych do zrealizowania w Gminie Bledzew zadań w zakresie opieki nad dziećmi oraz rodziną.

II. Diagnoza sytuacji rodzin na terenie Gminy Bledzew.

W celu stworzenia właściwego planu wspierania rodzin zamieszkujących Gminę Bledzew, konieczne jest przeprowadzenie lokalnej diagnozy tych rodzin i dokonanie odpowiedniej analizy.

Diagnoza została dokonana w oparciu o dane pochodzące z instytucji funkcjonujących w Gminie Bledzew, których charakter działalności jest ściśle powiązany z problematyką rodziny.

Gmina Bledzew posiada status gminy wiejskiej. Swoim zasięgiem administracyjnym obejmuje teren 12 sołectw: Bledzew, Sokola Dąbrowa, Osiecko, Nowa Wieś, Dębowiec, Templewo, Kleszczewo, Goruńsko, Chycina, Zemsko, Stary Dworek i Popowo wraz z przynależnymi do nich miejscowościami i przysiółkami. Poniższa tabela przedstawia liczbę mieszkańców gminy, która co roku nieznacznie spada.

Tab. Liczba mieszkańców Gminy Bledzew

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba mieszkańców ogółem	4.232	4.281	4.116

Zródło: Urząd Stanu Cywilnego w Bledzewie (ewidencja ludności).

Z przedstawionych poniżej danych wynika jednoznacznie, że systematycznie zmniejsza się liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej. Na podobnym poziomie utrzymuje się liczba rodzin 1-osobowych będących pod opieką tut. ośrodka, natomiast zmniejsza się liczba rodzin z dziećmi oraz rodzin niepełnych. Powyższa sytuacja nie musi jednak oznaczać poprawy kondycji materialnej tych rodzin, a może być raczej efektem utrzymywania kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej na zbyt niskim poziomie, w stosunku do ciągłego podnoszenia najniższego wynagrodzenia.

Tab. Struktura rodzin objętych pomocą społeczną.

Struktura rodzin	2020	2021	2022
Rodziny, którym przyznano świadczenie	126	118	107
Rodziny z dziećmi ogółem:	41	34	32
z tego o liczbie dzieci:			
1	10	9	7
2	19	12	11
3	7	9	11
4	2	3	2
5 i więcej	3	1	1
Rodziny niepełne ogółem:	10	10	8
z tego o liczbie dzieci:			
1	1	4	2
2	7	4	2
3	1	1	3
4 i więcej	1	1	1
Rodziny 1-osobowe	63	62	61

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Bledzewie (MRPiPS-03).

Tabela poniżej przedstawia powody przyznawania pomocy społecznej, które określone zostały w ustawie o pomocy społecznej.

Tab. Powody przyznania pomocy

Powody przyznania pomocy	Liczba rodzin		
	2020	2021	2022
Ubóstwo	85	76	66
Bezdomność	4	5	5
Potrzeba ochrony macierzyństwa	23	20	23
w tym: wielodzietność	16	14	11
Bezrobocie	58	55	51
Niepełnosprawność	54	44	41
Długotrwała lub ciężka choroba	93	64	60

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	8	8	14
rodziny niepełne	3	4	
rodziny wielodzietne	6	3	
Alkoholizm	25	25	18
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	1	1
Zdarzenie losowe	1	2	5
Sytuacja kryzysowa	2	1	1
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	2

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Bledzewie (MRPiPS-03).

Powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej określa ustawa o pomocy społecznej. Zazwyczaj w rodzinie występuje kilka problemów, które najczęściej są ze sobą powiązane, a do najczęstszych przyczyn udzielania pomocy należą: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, bezrobocie i niepełnosprawność.

Jednym z zadań własnych realizowanych przez gminę w oparciu o zapisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, wsparcia i pomocy asystenta rodziny. Liczba rodzin wymagających pomocy asystenta rodziny utrzymuje się właściwie na stałym poziomie, przy uwzględnieniu niewielkiego wzrostu w roku 2022 w stosunku do roku 2021.

Tab. Rodziny korzystające z usług asystenta rodziny:

Rodziny	2020	2021	2022
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta	12	12	14
Liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd do pracy z asystentem rodziny	6	5	7
Liczba rodzin wskazanych przez pracownika socjalnego do pracy z asystentem rodziny	6	7	7
Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył pracę (osiągnięcie celów)	1	1	3
Liczba rodzin, z którymi zakończono współpracę (inne powody np. brak efektów, zmiana miejsca zamieszkania).	2	2	2

Zródło: dane GOPS Bledzew

Nadmienić należy, że rodziny, w tym rodziny z dziećmi znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej obejmowane są różnymi formami wsparcia, zarówno w ramach ustawy o pomocy społecznej jak i innych ustaw np. o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o dodatkach mieszkaniowych, o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. Tabela poniżej przedstawia formy udzielanej pomocy osobom i rodzinom przez Gminny Ośrodek

Pomocy Społecznej w Bledzewie. Są to różnego rodzaju zasiłki, świadczenia, usługi itp. wynikające bezpośrednio z szczegółowych przepisów prawa.

Tab. Formy udzielanej pomocy rodzinom

Formy pomocy	Liczba rodzin		
	2020	2021	2022
Zasiłek okresowy	79 osób	60 osób	54 osoby
Zasiłek celowy i celowy specjalny	35 osób	33 osoby	32 osoby
Zasiłek celowy na zakup żywności (program)	73 osoby	69 osób	72 osoby
Posiłek dla dzieci w szkole	54 dzieci	26 dzieci	14 dzieci
Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych	144 rodziny	125 rodzin	113 rodzin
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	21 rodzin	19 rodzin	16 rodzin
Świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i SZO)	251 osób	245 rodzin	227 rodzin
Fundusz alimentacyjny	33 rodziny	27 rodzin	27 rodzin
Świadczenie rodzicielskie	20 osób	19 osób	12 osób
Dodatek mieszkaniowy	27 rodzin	28 rodzin	24 rodziny
Świadczenie wychowawcze (500+)	434 rodziny	453 rodziny	409 rodzin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Bledzewie.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2022r. 14 dzieci z Gminy Bledzew było objętych pieczą zastępczą i wychowywało się w spokrewnionej rodzinie zastępczej (6 dzieci), w domu dziecka (6 dzieci) oraz w rodzinnym domu dziecka (2 dzieci). Konieczność umieszczenia dziecka poza rodziną wynika często z dysfunkcji lub patologii środowiska, w którym dziecko żyje, a podejmowane wcześniej próby wsparcia rodziców nie przyniosły oczekiwanych efektów.

Tab. Dzieci z Gminy Bledzew umieszczone w pieczy zastępczej.

Rok	Liczba dzieci	Środki wydatkowane na pobyt dzieci w pieczy zastępczej
2020	9	79.764,32
2021	9	91.690,30
2022	14	155.947,98

Jak wynika z powyższej tabeli, w ostatnich latach następuje ciągły wzrost wydatków na opłacenie kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej, co głównie związane jest ze zmianami wysokości tej opłaty, która uzależniona jest od długości pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

W okresie od maja do czerwca 2023r. na terenie Gminy Bledzew przeprowadzono badania dotyczące problemów społecznych w gminie tj. problemy uzależnień od substancji

psychoaktywnych, w tym alkoholu i narkotyków, uzależnień behawioralnych, przemocy w rodzinie i przemocy rówieśniczej. W diagnozie podjęto również próbę spojrzenia na czas wolny i relacje w rodzinie z perspektywy uczniów.

Najważniejsze informacje i wnioski z przeprowadzonego badania:

- 45,05 % badanych uczniów ocenia swoją szkołę dobrze lub bardzo dobrze natomiast 34,23% źle i bardzo źle;
- zdecydowana większość uczniów ocenia samego siebie dobrze i bardzo dobrze, natomiast 16,22 % źle i bardzo źle;
- zdecydowana większość uczniów wskazała, że w razie problemów w życiu ma na kogo liczyć, z tego 68,47% wskazało mamę, babcię, ciocię, 47,75% na tatę, dziadka, wujka, 45,95% na przyjaciół i znajomych, 36,94% na rodzeństwo, a 15,32% na nauczycieli i pedagogów; 12,61% odpowiedziało, że nie mają na kogo liczyć;
- 76,58% uczniów pozytywnie ocenia bliskość swojej rodziny (wspólne spędzanie czasu, rozmowy, podejmowanie decyzji), a jedynie 4,5% ocenia je negatywnie;
- 42,34% uczniów nie bierze udziału w zajęciach pozaszkolnych;

Z powyższych danych wynika, że większość dzieci pozytywnie ocenia siebie i innych, że mają wsparcie i pomoc ze strony bliskich, pozostają w ich zainteresowaniu, rozwijają swoje hobby. Zwrócić jednak należy szczególną uwagę na fakt, że są też dzieci, które negatywnie oceniają siebie i innych, nie mają zaufanych osób bliskich, do których mogliby się zwrócić w trudnych sytuacjach, które nie mają zainteresowań i nie uczestniczą w zajęciach pozaszkolnych. To właśnie ta grupa dzieci może być najbardziej narażona na negatywne czynniki środowiskowe, uzależnienia, demoralizację i to właśnie ta grupa wymaga szczególnej uwagi ze strony dorosłych.

Wobec powyższego rekomenduje się:

- organizowanie różnych form edukacji rodziców dotyczących m.in. świadomego rodzicielstwa, porozumiewania się ze swoimi dziećmi, wychowania bez przemocy i rozwiązywania problemów gdyż kontakt dzieci w z rodzicami ma wpływ na kontakt dzieci z substancjami uzależniającymi;
- promowanie i organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież, osoby dorosłe i całe rodziny; zaleca się wykorzystywanie zainteresowań młodzieży i ich aktywności fizycznej do budowania alternatywnych, w stosunku do picia alkoholu i zażywania narkotyków, sposobów spędzania czasu wolnego i realizacji własnych zainteresowań, co umożliwi również dzieciom nawiązywanie kontaktów bezpośrednich z rówieśnikami;
- realizacja wśród uczniów treningu kompetencji społecznych czyli nauki radzenia sobie z emocjami i stresem, porozumiewania się i utrzymywania dobrych relacji interpersonalnych, rozwiązywania problemów, twórczego i krytycznego myślenia, samoświadomości i empatii;
- wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy, uzależnień;
- rozwój poradnictwa specjalistycznego, wsparcia socjalnego oraz pracy terapeutycznej z dziećmi, osobami dorosłymi, całymi rodzinami zagrożonymi i doświadczającymi uzależnień oraz przemocy w rodzinach;
- współpraca z organizacjami pozarządowymi i grupami nieformalnymi w zakresie przedsięwzięć służących m.in. zwiększaniu aktywności społecznej, tworzeniu oferty

alternatywnych form spędzania wolnego czasu, aktywizacji marginalizowanych grup społecznych, integracji międzypokoleniowej;

III. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są dzieci i rodziny zamieszkujące Gminę Bledzew, a w szczególności rodziny przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, rodziny niezaradne życiowo, z problemem ubóstwa, bezrobocia, przemocy, niepełnosprawności, zagrożone wykluczeniem społecznym oraz rodziny, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

IV. ZASOBY I REALIZATORZY PROGRAMU

Głównym realizatorem niniejszego programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bledzewie. Jednakże pełna realizacja będzie możliwa dopiero we współpracy z innymi instytucjami/ podmiotami, które również realizują zadania w zakresie wspierania rodziny, m.in.:

- Urząd Gminy Bledzew;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bledzewie;
- Zespół Interdyscyplinarny w Bledzewie;
- placówki oświatowe oraz kulturalne z terenu Gminy Bledzew;
- Komisariat Policji w Skwierzynie;
- Komenda Powiatowa Policji w Międzyrzeczu;
- Przychodnia Lekarska w Bledzewie;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Międzyrzeczu;

V. CEL PROGRAMU

Celem głównym Programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

VI. CELE SZCZEGÓŁOWE I ZADANIA PROGRAMU

Cel szczegółowy 1 Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych			
Lp.	Zadania	Realizator	Wskaźniki
1.	Monitorowanie problemów występujących w rodzinach.	GOPS Bledzew Placówki oświatowe Policja Przychodnia lekarska	- liczba przeprowadzonych badań, analiz, diagnoz; - liczba wykonanych sprawozdań, zestawień; - liczba podmiotów prowadzących monitoring;

2.	Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.	GOPS Bledzew	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych; - liczba rodzin, w których przeprowadzono wywiady środowiskowe;
3.	Przyjmowanie zgłoszeń dot. m.in. nieprawidłowego funkcjonowania rodziny w środowisku, zaniedbań względem dzieci, sytuacji dziecka w środowisku szkolnym.	GOPS Bledzew Placówki oświatowe Policja Przychodnia lekarska	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zgłoszeń; - liczba rodzin, w których diagnozowano trudności;
Cel szczegółowy 2			
Udzielanie pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych			
Lp.	Zadania	Realizator	Wskaźniki
1.	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia, w ramach obowiązujących przepisów prawa.	GOPS Bledzew	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin/ osób korzystających z pomocy; - liczba i rodzaj przyznanych świadczeń oraz wsparcia;
2.	Świadczenie pracy socjalnej na rzecz rodziny.	GKRPA w Bledzewie	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin/ osób objętych pracą socjalną; - liczba pracowników świadczących prace socjalną; - liczba i rodzaj świadczonej pracy socjalnej;
3.	Udzielanie wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego, edukacyjnego, emocjonalnego, prawnego.	GOPS Bledzew GKRPA w Bledzewie Placówki oświatowe PCPR Międzyrzecz	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających ze wsparcia; - liczba specjalistów udzielających wsparcia;
4.	Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.	GOPS Bledzew	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny; - liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny; - liczba zatrudnionych asystentów rodziny;
5.	Zabezpieczenie środków na opłacanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.	GOPS Bledzew	<ul style="list-style-type: none"> - wysokość środków przeznaczonych na opłatę pobytu dzieci w pieczy zastępczej;
6.	Organizacja czasu wolnego dzieciom i młodzieży, w tym zajęć pozaszkolnych.	Placówki oświatowe Placówki kulturalne GKRPA w Bledzewie	<ul style="list-style-type: none"> - liczba inicjatyw, zajęć, wydarzeń; - liczba uczestników; - liczba podmiotów organizujących dzieciom czas wolny;

7.	Tworzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.	GOPS Bledzew	<ul style="list-style-type: none"> - liczba utworzonych placówek; - liczba miejsc w placówkach wsparcia dziennego; - liczba dzieci korzystających ze wsparcia w placówkach wsparcia dziennego;
8.	Umożliwienie skorzystania ze wsparcia rodzin wspierających.	GOPS Bledzew	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin wspierających;
Cel szczegółowy 3			
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny			
Lp.	Zadania	Realizator	Wskaźniki
1.	Prowadzenie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych na rzecz rodziny w zakresie świadomego rodzicielstwa, relacji i komunikacji, rozwiązywania problemów itp.	GOPS Bledzew Placówki oświatowe GKRPA w Bledzewie	<ul style="list-style-type: none"> - liczba pogadanek, spotkań, prelekcji; - liczba osób uczestniczących w spotkaniach; - liczba zakupionych materiałów profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych;
2.	Edukacja kadr uczestniczących w realizacji zadań na rzecz rodziny, w tym udział w szkoleniach, kursach, warsztatach.	GOPS Bledzew Placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób biorących udział w szkoleniach; - liczba szkoleń, kursów, warsztatów;

VII. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Bledzew na lata 2024 – 2026 jest przede wszystkim budżet Gminy. Dodatkowo środki na realizację zadań Programu pochodzą z dotacji i środków pozabudżetowych.

VIII. MONITORING

Monitoring niniejszego Programu odbywać się będzie w formie rocznych sprawozdań, które sporządzać będzie Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bledzewie w terminie do 31 marca każdego roku, za rok poprzedni. Sprawozdanie składane będzie Radzie Gminy Bledzew.

Monitoring stanowić będzie obserwację zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawią się w czasie realizacji działań, co umożliwi ocenę ich skuteczności oraz uzyskanie informacji czy konkretne działania powinny być kontynuowane, wzmożone lub zmodyfikowane.

IX. ZAKOŃCZENIE

Gmina Bledzew od kilku lat realizuje zadania w zakresie wspierania rodziny. Skuteczna pomoc wymaga skoordynowanych i planowych działań mających na celu przywrócenie zdolności rodzin do wypełniania funkcji opiekuńczo wychowawczych w sposób prawidłowy. Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta poprzez współpracę wszystkich instytucji i służb zajmujących się problemami w rodzinie oraz przy współpracy samej rodziny.

